

U podnóża Gorców

Klikuszowa

Historia Klikuszowej w pigułce

Niegdyś osada królewska w starostwie nowotarskim, wzmiankowana w XIII wieku w roku 1350 osada parafialna włączona niebawem do parafii nowotarskiej. W roku 1389 przeniesiona na prawo magdeburskie, zalegała na 60 łanach, które w roku 1564 uprawiało 33 kmieci, wypasając 920 owiec. Sołectwo pozostawało w rękach Klikuszowskich, z których Andrzej zwany wilkiem, podjął w końcu XVI wieku walkę ze starostą nowotarskim Janem Pieniążkiem o utrzymanie całej ojcowizny, obejmującej 4 łany, karczmę i młyn. W obronie stanu posiadania w roku 1624 wiodł ostry spór z kolejnym starostą nowotarskim Mikołajem Komorowskim sołtys Piotr Czerwiński, co jednak przypłacił utratą majątku i wolności osobistej. Klikuszowa słynęła z polowań na kwiczoły oraz z wyrobów kołodziejskich, jej mieszkańcy trudnili się też furmaństwem i wypasem owiec. W okresie międzywojennym żyło w Klikuszowej wielu rzemieślników: bednarzy, cieśli, stolarzy, murarzy, kowali i piekarzy. Czynne były 3 sklepy „Spółka Oszczędności i Pożyczek” a także tartak. W roku 1939 wieś zamieszkiwało 850 osób, korzystała ona ze wspólnoty pastwiskowej (57ha), a życie kulturalne ogniskowało się wokół szkoły i założonej w 1923 roku OSP. Już we wrześniu 1939 roku Niemcy rozstrzelali kilka osób, w październiku zabili za posiadanie broni 2 mieszkańców pobliskich Szaflar, w roku 1942 zaś skazali na śmierć całą rodzinę Jagódków. Na terenie Klikuszowej działała placówka ZWZ-AK, mająca siedzibę w niedalekim Lasku. Po wojnie wzrosła liczba ludności z 780 w roku 1950 do 1398 w roku 1997, wykazująca znaczną ruchliwość przestrzenną, przy niewielkiej przewadze odpływu nad napływem. Po roku 1989 osiedliło się we wsi 120 osób. Za granicę wyjechało relatywnie mniej niż z wsi sąsiednich. Zabudowa wsi przedstawia kształt łańcuchówki dolinnej, o asymetrycznym rozmieszczeniu domów, głównie na prawym brzegu Lepietnicy i zmierza obecnie w stronę Nowego Targu. Obejmuje 300 domów, w tym wiele budynków wielopiętrowych. Starych, drewnianych chałup pozostało już niewiele. Elektryfikacja wsi nastąpiła w roku 1959, gazyfikacja zaś w latach 1995–1996, zbudowano też wodociąg zbiorowy, założono 30 telefonów prywatnych i poczyniono starania do budowy kanalizacji. Klikuszowa ma dogodne połączenie PKS i MZK. Parafia z kościołem p.w. Św. Marcina obejmuje Obidową, Lasek, Trute. Także znajduje się tutaj ośrodek zdrowia służący mieszkańcom sąsiednich wsi.

Nowy budynek OSP w Klikuszowej

Stary budynek OSP w Klikuszowej

Parafia w Klikuszowej

Parafia erygowana w 1343 roku. Powstała wydzielając się z Parafii Nowy Targ. Po 1539 roku została inkorporowana z powrotem do Parafii Nowy Targ. W 1786 roku Klikuszowa była kościołem filialnym i od tego roku istnieją i są przechowywane księgi parafialne.

Do Parafii Klikuszowa należały następujące wioski: Klikuszowa, Lasek, Trute, Obidowa, Morawczyna i Pyzówka.

Dekretem Ks. Kardynała Franciszka Macharskiego z dnia 1.XII.1984 Pyzówka została wydzielona jako osobna Parafia.

Na terenie Parafii znajduje się kościół filialny w Morawczynie pod wezwaniem Wspomożenia Wiernych, wybudowany w latach: 2006 – 2009, w odległości 7 km od kościoła parafialnego. Kościół został uroczyście poświęcony przez J. E. Ks. kard. Stanisława Dziwisza – Metropolitę Krakowskiego dnia 2 czerwca 2009r.

Pod Turbaczem wybudowano w 1979 roku kaplicę, jako wotum po wyborze Papieża Jana Pawła II. Opiekę duszpasterską nad nią sprawują księża Sercanie.

Zabytkowe kapliczki przydrożne

SZKOLNICTWO

W Klikuszowej szkoła parafialna miała podobno powstać w roku 1780 o czym wspomina w swej historii szkoły ks. Szczepan Kostkiewicz, a nauki udzielali dla kilkora dzieci na prośbę rodziców. W roku 1890 rozpoczęto naukę w nowym budynku szkolnym (starym zdjęcie powyżej) wówczas też miała miejsce konsekracja wzniesionego w latach 1879–1889 staraniem ks. Jerzego Pachońskiego nowego kościoła.

Budynek nowej placówki szkolnej w Klikuszowej oddany do użytku w 2006 r.

W roku 1680 odnotowano w Klikuszowej ponad 5 łąnów w kamieńcach, 16 zagród oraz 2 młyny z foluszem, a także w XVII wieku koło trackie oraz w 1765 roku 15 ról kamiennych, 8 zagród, sołectwo z 4 poddanymi i karczmę. Po sprzedaży starostwa nowotarskiego wieś (94 domy i 451 mieszkańców) znalazła się w rękach Stadnickich, którzy doprowadzili majątek do upadku i wyprzedaży. W roku 1880 pożar strawił budynki dworskie, a ziemię z rąk ostatniego właściciela wsi, Żyda Józefa Silberschutza, wykupili chłopci.

Skrzyżowanie na zakopiance

Budynek GS-u

Stadion

Ośrodek zdrowia

Piekarnia

Kamieniołom

Klikuszowa leży w zachodniej części Gorców, w dolinie Lepietnicy, w długim ciągu osadniczym pomiędzy Obidową a Laskiem. Powierzchnia jej liczy 1012 ha. Tu znajdują się skrzyżowania drogi Kraków-Zakopane z lokalnymi szosami do Ludźmierza, Pyzówki i Obidowej, działa kamieniołom gruboziarnistego piaskowca dla budownictwa i drogownictwa. Wieś nawiedzały wielokrotne wylewy rzeki, z których najgroźniejsze były w latach 1893, 1907 i 1996.

